

Original article

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Sosyal Ağ Kullanımı: Bir Durum Çalışması

The Use of Social Networks in Teaching Turkish as a Foreign Language: A Case Study

Tülay Dargut Güler ^{a,*} & Melek Kalın Sali ^b

^aDepartment of Computer Education and Instructional Technologies, Faculty of Education, Çanakkale Onsekiz Mart University, Çanakkale, Turkey

^bDepartment of Turkish and Social Sciences Education, Faculty of Education, Çanakkale Onsekiz Mart University, Çanakkale, Turkey

Özet

Bu araştırmanın amacı, uzaktan eğitim ile gerçekleştirilen yabancı dil olarak Türkçe öğretim sürecini desteklemek amacıyla eğitsel bir sosyal ağ olan Edmodo kullanımını incelemektir. Araştırmada yöntem olarak nitel araştırma deseni olan durum çalışması belirlenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu, 2020-2021 akademik yılında Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Türkçe ve Yabancı Dil Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezinde (ÇOMÜ TÖMER) öğrenim gören 8 gönüllü öğrenci oluşturmuştur. Araştırmanın uygulama sürecinde, yabancı dil olarak Türkçe dersleri 18 hafta boyunca Microsoft Teams üzerinden uzaktan eğitim yoluyla yürütülmüştür. Ders dışı etkinlikler ise Edmodo programı üzerinden gerçekleştirilmiştir. Araştırmada veriler gözlem ve görüşme yolu ile toplanmıştır. Elde edilen veriler içerik analizine tabi tutularak çözümlenmiştir. Araştırma sonunda, uzaktan eğitim ile gerçekleştirilen yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sürecinde öğrencilerin Edmodo programı ile desteklenebileceği, öğrencilerin bu ortamda gerçekleştirilen bir öğretimde derse karşı ilgilerinin arttığını, uzaktan eğitim sürecinde iletişimde yaşanabilecek sınırlılıkların Edmodo sayesinde üstesinden gelinerek öğrencilerin hem öğretmenleri hem de diğer öğrenenler ile rahat ve güvenli bir şekilde iletişim kurabildikleri, böylece dil öğrenme süreçlerine katkı sağlandığı, bunların yanı sıra öğrencilerin de bu süreçte ilişkin olumlu görüşlere sahip oldukları görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Edmodo, sosyal ağ, dil öğretimi, yabancı dil olarak Türkçe öğretimi.

Abstract

The aim of the research is to examine the use of Edmodo, an educational social network, in order to support the process of teaching Turkish as a foreign language through distance education. The case study, which is a qualitative research design, was determined as a method in the research. The study group of the research consisted of 8 volunteer students studying at Çanakkale Onsekiz Mart University Turkish and Foreign Language Teaching Application and Research Center (ÇOMÜ TÖMER) in the academic year of 2020-2021. During the implementation process of the research, Turkish as a foreign language lessons were conducted through distance education over Microsoft Teams for 18 weeks. Extracurricular activities were carried out through the Edmodo program. The data in the research were collected through observation and interview. In the analysis of data, it was made use of content analysis technique. As a result of the research, it has been observed that the students can be supported with the Edmodo environment in

* Corresponding author:

Tülay Dargut Güler, Department of Computer Education and Instructional Technologies, Faculty of Education, Çanakkale Onsekiz Mart University, Çanakkale, Turkey.
Email: tdargut@gmail.com

the process of teaching Turkish as a foreign language through distance education. The students participated in the activities carried out in this environment in an interested way and the students have positive views on this process. In addition, thanks to Edmodo, it has been seen that the limitations that may be experienced in communication due to distance education are overcome and the students can communicate comfortably and safely with both their teachers and other learners, thus contributing to the language learning processes.

Keywords: Edmodo, social networking, language teaching, teaching Turkish as a foreign language.

Received: 13 September 2021 * **Accepted:** 26 September 2021 * **DOI:** <https://doi.org/10.29329/ijiape.2021.374.1>

GİRİŞ

Sosyal ağlar günümüzde her kesimden insanın özellikle gençlerin aktif olarak kullanmaya başladığı bir araç olarak karşımıza çıkmaktadır. Sosyal varlıklar olarak insanların yüz yüze bir araya gelemediklerinde bile gelişen teknoloji sayesinde iletişim kurabilme fırsatına sahip olmaları oldukça cazip görülmektedir. Sosyal ağların, kullanıcılarına yazılı, görsel, senkron ya da asenkron iletişim olanakları sunması ile etkili bir iletişim aracı olarak giderek yaygınlaştığı ifade edilebilir. Bu kadar yaygınlaşması, sosyal ağların eğitimde kullanımını da kaçınılmaz hale getirmektedir. Yapılan çalışmalar da eğitim amaçlı kullanıldığında sosyal ağların oldukça etkili olduğu, işbirlikli öğrenmeyi desteklediği; öğrenenlerin ders dışında da iletişimlerine devam etmelerini sağladığı, öğrenme süreçlerine onları daha fazla motive ettiği, eğitim süreçlerine ilişkin olumlu tutum geliştirmelerine yardımcı olduğu gibi çeşitli bulgular ortaya koymaktadır (Zaidieh, 2012; Hung ve Yuen, 2010; Hamutoğlu ve Kırıyıcı, 2017; Oyelere, Paliktzoglou ve Suhonen, 2016). Bu nedenle özellikle uzaktan eğitim sürecinde yüz yüze bir araya gelemeyen öğrenenlerin hem birbirleriyle hem de öğretmenler ile iletişim kurabilmeleri, sosyal ağlar ile daha kolay ve verimli olabilir.

Yabancı dil öğrenme sürecinde de öğrenenlerin sözlü ya da yazılı iletişim kurmalarının, öğrenilen dilin aktif olarak kullanılabilmesi için oldukça önemli olduğu bir gerçektir. Yabancı dil öğrenimi, yeni bir kültür ve yeni bir dille münasebeti gerektirir. Kişi ana dili dışında farklı bir dilin ve kültürün sınırlarına girmiş olur. Bireyin alıştığından dışındaki bu farklılık, psikolojik olarak kendine set çekmesine, engellemesine ve başaramayacağına dair olumsuz yargı geliştirmesine neden olur (Ay, 2014; Aydın ve Zengin, 2008; Barın, 2004; Yiğit ve Kandemir, 2020). Barın (2004), bu engelin ortadan kalkabilmesi için öğretimde eğlenceli, bireyi sıkmayan ve zorlamayan bir yol izlenmesi gerektiğini savunur. Yabancı dil öğrenme süreçleri dinleme, okuma, konuşma ve yazma olmak üzere dört temel beceri alanının geliştirilmesiyle mümkündür. Bu temel becerilerin geliştirilebilmesi için bazı ilkeler söz konusudur. Barın (2004), Yabancılar Türkçe Öğretiminde genel ilkeleri 13 başlık altında toplamıştır. Bu ilkelerden özellikle çalışmanın amacı doğrultusunda yol gösterici olan 10 tanesi şu şekilde sıralanabilir:

- Kullanılan dilin öğretilmesi
- Telaffuza önem verme
- Öğrencilerin bildiği kelimelere kayanarak yeni cümleler kurması
- Öğrencilere öğrendiklerini uygulama imkanının verilmesi
- Herkese eşit söz hakkı tanınması
- Öğrencinin kendini yazılı ve sözlü ifade edebilmesi
- Dil ile birlikte kültürün verilmesi
- Hem bireysel çalışmalara hem de grup çalışmalarına gereken ölçüde yer verilmesi
- Dersi sıkıcı olmaktan kurtaracak çeşitli uygulamalara yer verilmesi
- Öğrencilerin yaptıkları yanlışların anında düzeltilmesi

Yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi için sıralanan bu ilkelerin herhangi yabancı bir dilin öğretimi için de geçerli olduğu söylenebilir. Teknolojik bilişim hizmetleri, sosyal paylaşım ağları ders dışında bireylerin öz denetimlerini kullanarak öğrenme süreçlerine aktif olarak katılımlarına imkân tanımaktadır. Özellikle sosyal paylaşım ağlarının yukarıda sayılan ilkelerin sağlanmasına zemin oluşturacağı düşünülebilir. Bu genel ilkeler göz önünde tutularak geliştirilen dört temel beceri alanı için bireylerin yabancı dil öğrenme sürecini olumlu ya da olumsuz etkileyen bireyden ya da çevreden kaynaklı pek çok etken bulunmaktadır. Bunlar öğrenenlerin bireysel farklılıkları olan yaş, motivasyon, zekâ, kültür, ana dili, kaygı ve algı düzeyleri gibi etkenler olduğu gibi öğrenim materyalleri, öğretim yöntem ve teknikleri, eğitim ortamı gibi öğretene-öğrenen merkezli etkenler de olabilmektedir. Bunların içinde “kaygı” öğrenmeyi destekleyen ya da engelleyen olmak üzere çift yönlü bir etki oluşturabilmektedir. Kaygının öğrenmeyi etkileme yönü kaygı düzeyi ile belirlenmektedir (Krashen, 1985; Horwitz, Horwitz ve Cope, 1986; Horwitz ve Young, 1991; MacIntyre ve Gardner, 1994; Cheng, Horwitz ve Shallert, 1999; Aydın ve Zengin, 2008). Bu duruma yönelik Orakçı vd. (2019) “öğrencilerde yabancı dil öğrenme kaygısını azaltmak için, öğrencilerin yabancı dil öğrenme gerekliliğine olan inanç ve tutumlarını olumlu yönde desteklemek, öğrencilerin ilgi, dikkat ve motivasyonlarını canlı tutmak adına dil öğretiminde konu odaklı farklı yöntem ve tekniklere yer vermek, öğrenme ortamını eğlenceli hale getirmek gerek” ifadesini kullanır.

Yabancı dil öğrenenler dört temel beceriden özellikle yazma ile ilgili kaygı geliştirebilmektedirler. Bütün dil yeterliliklerinin (kelime bilgisi, gramer bilgisi, yazım kuralları gibi) neredeyse bir sentezi ve eleştirel düşünmeyle gerçekleştirilen zihinsel bir üretim süreci olması öğrencilerde yazmaya karşı diğer becerilere göre daha fazla kaygı hissi oluşturabilmekte ve yazmadan uzaklaştırabilmektedir. (Aydın ve Zengin, 2008; Yaman, 2010; Özbay ve Zorbaz 2011; Tiryaki, 2013).

Ayrıca “yazdıklarının değerlendirileceği düşüncesi” de öğrencileri yazmadan alıkoyabilmektedir (Daly ve Wilson, 1983; akt. Özbay ve Zorbaz, 2011). Ancak sosyal paylaşım ağlarında bireyler birbirleriyle paylaşım içinde oldukları süre zarfında bu değerlendirilme kaygısından kurtulabilirler. Yabancı dil öğretimi için araştırmacıların genel olarak ifadeleri teknolojik gelişmelerin eğitim hizmetinde mutlaka kullanıldığı; öğretimin öğrenen merkezinde olduğu, öğrenenin özdenetimini sağlayabildiği öğrenmeye ket vuracak “kaygı” duygusunu ortadan kaldıran, tüm öğrenenlere aynı ölçüde kendini ifade edebilme eşitliği sağlayan; hem telaffuz hem yazma olmak üzere dört temel becerinin hepsinin gelişmesine olanak veren, kelime bilgisini zenginleştiren, sınıf ortamı dışında öğrenenleri isteyerek ve güdülenmiş bir biçimde bir araya getirebilen, her bir öğrenenin hızlı dönüt alabilmesini mümkün kılan, eğlenceli, monotonluktan uzak öğrenme ortamları oluşturulması yönündedir (Karatay, 2007; Maden, Dinçel ve Maden, 2015; Memiş, 2018; Birinci, 2020).

Bu araştırma kapsamında da uzaktan eğitim ile Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretiminde teknolojik gelişmelerden yararlanılmış ve eğitsel bir sosyal ağ olan Edmodo’nun kullanımı incelenmiştir. Öğretmenler ve öğrenciler arasında işbirlikli çalışmayı ve sosyal ağ oluşturmayı sağlayan etkileşimli bir platform olan Edmodo (Trust, 2012), kullanıcılarına çeşitli dosya, fotoğraf, video ve bağlantı yükleme, depolama ve paylaşma olanağı sunarak eğitim süreçlerini sınıf dışında da desteklemektedir (Ali, 2015; Altunkaya ve Ayrancı, 2020). Edmodo ile öğretmenler kendi sanal sınıflarını oluşturarak güvenli bir etkileşim ortamı oluşturabilir, öğrencilerine ödev gönderebilir, sınav yapabilir, öğrenci ödevlerini teslim alabilir. Not verme, bireysel ya da grup mesajları gönderme gibi çeşitli eğitsel etkinlikleri de gerçekleştirebilirler. Ayrıca sınıflara ebeveyn hesapları da açılabilir ve böylece veliler de çocuklarının eğitim durumlarını takip etme olanağına sahip olabilirler (Al-Kathiri, 2015). Wallace’de (2014) Edmodo’yu teknolojinin merkezde olduğu sistemlerden ayrı tutarak onun daha pedagojik ve işbirlikçi bir iletişim sistemi olduğunu vurgulamış ve bu tarz sosyal ağ araçlarının hem uzaktan eğitimi hem de geleneksel yüz yüze eğitimi destekleyebileceğini ifade etmiştir. Eğitim süreçlerinde Edmodo kullanımını inceleyen araştırmalar da hem öğrenme süreçlerine katkısına hem de öğrencilerin tutumlarına ilişkin olumlu sonuçlar ortaya koymaktadır. Örneğin Alqahtani (2019) lisans öğrencileri ile yaptığı çalışmada, eğitim sürecini desteklemek amacıyla Edmodo kullanımının öğrenci başarısına etkisini ve öğrencilerin bu sürece ilişkin tutumlarını incelemiştir. Çalışma sonunda, Edmodo kullanımının öğrenci başarısını anlamlı ölçüde olumlu etkilediğini ve öğrencilerin de bu sürece ilişkin pozitif tutuma sahip olduklarını ifade etmiştir. Benzer şekilde Edmodo kullanımının öğrenme sürecine etkisini inceleyen Ryane ve El faddouli (2020) de yaptıkları çalışma sonunda Edmodo kullanımının öğrenme ve öğretme deneyimlerini olumlu yönde etkilediğini belirtmişlerdir. Hamutoğlu ve Kıyıcı (2017) ise yaptıkları çalışmada, Edmodo’yu lisans düzeyindeki bir ders kapsamında kullanarak öğrencilerin sürece ilişkin görüşlerini toplamıştır. Çalışmaya katılan öğrenciler derse ilişkin Edmodo üzerinden arkadaşları ile iletişim kurduklarında, farklı görüşlerin öğrenmelerine katkı sağladığı, kendi fikirlerini daha net oluşturabildikleri, derse daha iyi odaklanabildikleri ve Edmodo üzerinden paylaşılan

ders içeriklerine de her an her yerden rahatlıkla ulaşabildikleri şeklinde olumlu görüşler paylaşmışlardır. Dersleri desteklemek amacıyla Edmodo kullanımına ilişkin öğrenci görüşlerini inceleyen bir başka çalışmada da öğrenciler, Edmodo ile öğretmenleri ve arkadaşları ile daha fazla iletişim kurabildiklerini böylece derslere katılımlarının da daha kolay olduğunu ve daha iyi öğrenebildiklerini ifade etmişlerdir (Oyelere, Paliktzoglou ve Suhonen, 2016). Farklı olarak Dere, Avcı ve Yalçınalp (2016) yaptıkları çalışmada Edmodo'yu lisans düzeyinde değil ilköğretim öğrencilerinin katıldığı derslerde kullanmışlardır. Çalışma sonunda öğrenciler, öğretmenler ve diğer öğrenciler ile daha fazla iletişim kurabildikleri, güvenli bir ortam olmasından dolayı birbirleri ile daha rahat dosya paylaşabildikleri, Edmodo üzerinden yapılan anket, sınav gibi etkinliklerin hem daha eğlenceli olduğu hem de anında dönüt alabilmelerinin daha yararlı olduğu ve derslere daha fazla motive olabildikleri şeklinde olumlu görüşler paylaşmışlardır. Edmodo'nun yabancı dil öğretimi desteklemek amacıyla kullanımını inceleyen ve hem öğrenme sürecine etkisini hem de öğrencilerin olumlu görüşlere sahip olduklarını ortaya koyan çalışmalar da mevcuttur (Fithriani, 2021; Etfita, 2019; Erdemir ve Ekşi-Yangın, 2019; Al-Kathiri, 2015; Ma'azi ve Janfeshan, 2018; Sumardi ve Muamaroh, 2020; Alsmari, 2019; Gabrina ve Rahmawati, 2019; Nami, 2020; Insani, Suherdi, ve Gustine, 2018). Yapılan çalışmaların genelde yabancı dil olarak İngilizce öğretimi kapsadığı ve yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ele alan sadece bir çalışmanın olduğu görülmektedir. Karatay, Karabuğa, ve İpek (2018) yaptıkları çalışmada Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde Edmodo kullanımına yönelik öğrenci ve öğretim elemanı görüşlerini toplamayı amaçlamıştır. Çalışma sonunda öğrenciler, Edmodo kullanımına ilişkin dil becerilerini geliştirdiği yeni kelimeleri, dil bilgisi kurallarını ve hedef kültürü öğrenmede yararlı olduğu gibi olumlu görüşler belirtirken öğretim elemanları da öğrencilerle etkileşim kurma, dönüt verme, ölçme ve değerlendirme gibi konularda yararlı gördüklerini ifade etmişlerdir. Bununla birlikte teknoloji bağlamında erişilebilirlik, kullanım kolaylığı, ücretsiz olma, Türkçe dil desteği gibi olumlu özellikleri ifade edilmekle birlikte, çevrimdışı çalışamama, anlık sohbet özelliğine sahip olmaması gibi bazı sınırlılıklarından da bahsedilmiştir. Sonuç olarak sahip olduğu üstünlüklerin ve sınırlılıkların Edmodo'nun yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi bağlamında incelenmesinin ve bu konuda yapılacak çalışmaların, daha etkili öğrenme-öğretme süreçleri için örnek niteliği taşıyarak katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu konuda çok az çalışma olduğu alanyazın incelendiğinde görülmektedir. Özellikle 2020 COVID-19 salgınıyla ülke genelinde alınan tedbirler kapsamında tüm eğitim öğretimin uzaktan eğitim ile yürütülmesi, yabancı dil olarak Türkçe öğrenmeye çalışan öğrencilerin iletişim süreçlerini uzaktan destekleme gerekliliğini de gündeme getirmiştir. Dolayısıyla uzaktan eğitim ile yabancı dil öğretim süreçlerinde sosyal ağ araçlarından yararlanıldığı ve öğrencilerin bu süreçlere ilişkin görüşlerinin alındığı çalışmaların, yapılacak öğretim uygulamaları açısından da önem teşkil edeceği düşünülmektedir.

Bu doğrultuda çalışmanın amacı, yabancı dil olarak Türkçe öğretimini desteklemek amacıyla uzaktan eğitim yoluyla gerçekleştirilen eğitsel bir sosyal ağ olan Edmodo kullanımını incelemektir. Bu araştırma kapsamında aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen üniversite öğrencilerinin;

- Edmodo kullanımının öğrencilerin yabancı dil olarak Türkçe dil gelişimleri üzerindeki etkileri hakkındaki görüşleri nelerdir?
- Edmodo kullanımının uzaktan eğitim sürecine etkileri hakkındaki görüşleri nelerdir?
- Edmodo'nun sınırlılıklarına ya da üstünlüklerine ilişkin görüşleri nelerdir?

YÖNTEM

Araştırma Deseni

Araştırmanın amacı, uzaktan eğitim ile gerçekleştirilen yabancı dil olarak Türkçe öğretim sürecini desteklemek amacıyla eğitsel bir sosyal ağ olan Edmodo kullanımının incelenmesidir. Bu doğrultuda araştırmanın yöntemi nitel araştırmalardan durum çalışması olarak belirlenmiştir. Durum çalışmalarındaki amaç belirli bir zamanda gerçekleşmiş olan bir durumu derinlemesine inceleyerek mevcut durumun anlaşılmasına yönelik sonuçlar ve örnekler ortaya koymaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2013; Creswell, 2007). Bu çalışma kapsamında da Edmodo sistemi üzerinden bir sınıf oluşturularak öğrenciler kaydedilmiş ve 18 haftalık bir süreçte öğrencilerin sistem üzerinden çeşitli etkinlikleri gerçekleştirme durumları gözlenmiş, süreç sonunda da yarı yapılandırılmış görüşme formu ile öğrenci görüşleri toplanmıştır.

Çalışma Grubu

Çalışmanın katılımcılarını, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, 2020-2021 akademik yılında Türkçe ve Yabancı Dil Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezinde öğrenim gören 8 öğrenci oluşturmaktadır. Katılımcıların seçiminde kolay ulaşılabilirlik gözetilmiştir. Bu bağlamda katılımcılar, araştırmacılarından birinin öğretmenliğini yaptığı derslere katılan öğrencilerden oluşmaktadır. Katılımcıların demografik özellikleri Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Araştırma Katılımcılarının Demografik Özellikleri

Katılımcılar	Yaş	Ülke	Ana dili	Türkçe dil seviyesi	Bilinen diğer diller ve seviyeleri
K1	21	Zimbabve	Ndebelece	C1	İngilizce (C2)
K2	19	Arnavutluk	Arnavutça	C1	Yunanca (C2), İngilizce (C1), Arnavutça (C2)
K3	22	Afganistan	Özbekçe	C2	Farsça (C2), Azari (B1), İngilizce (B1)
K4	21	Somalıya	Somalıçe	C1	İngilizce (C1), Arapça (B1)
K5	19	Kosova	Arnavutça	C2	İngilizce (C2)
K6	20	Afganistan	Türkmence	C1	Türkmence (C2), Farsça (C2)
K7	19	Arnavutluk	Arnavutça	C1	İngilizce (B2) Arapça(B1)
K8	18	Filistin	Arapça	C1	İtalyanca (C1), İngilizce (C1), Fransızca (A2)

Veri Toplanması ve Analizi

Durum çalışması olarak desenlenen araştırma kapsamında, mevcut durumu derinlemesine inceleyebilmek için görüşme ve gözlem ile çoklu veri toplama yoluna gidilmiştir. Mevcut alanyazın incelenip analiz edilerek bu araştırma sonuçlarıyla benzer ve farklı yönleri tartışılmıştır. Uygulama sürecine araştırmacıların kendileri de katılmış ve öğrencilerin bu süreçteki katkıları, etkinliklere katılım durumları gözlenmiştir. Süreç sonunda da araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu ile katılımcıların sürece ilişkin görüşleri toplanmıştır.

İki bölümden oluşan görüşme formunun ilk bölümünde katılımcıların demografik bilgilerinin toplanmasına yönelik sorulara, ikinci bölümünde ise araştırmanın amacı doğrultusunda detaylı veriler elde edebilmeye yönelik 13 açık uçlu soruya yer verilmiştir. Soruların geçerliğini sağlayabilmek adına ikisi yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında, biri de bilgisayar ve öğretim teknolojileri eğitimi alanında öğretim elemanı olan toplam üç uzmanın görüşüne başvurularak görüşme formunun son hali verilmiştir.

Araştırma kapsamında incelenen her türlü doküman, gözlem ve görüşme verileri yazılı metne dönüştürülerek içerik analizi yoluyla çözümlenmiştir. Durum çalışmalarında büyük ölçüde kullanılan içerik analizi, nitel verileri tanımlamayı, verilerde saklı olabilecek temel tutarlılıkları ve anlamları ortaya koymaya yönelik her türlü anlamlandırma girişimlerini ifade eder (Patton, 2014; Yıldırım ve Şimşek, 2013). Katılımcılardan elde edilen yazılı formattaki görüşme verileri ve araştırmacı gözlem verileri birkaç kez okunarak verilere derinlemesine bakılmıştır. Araştırma soruları kapsamında görüşme ve gözlem verileri arasındaki kavramsal bağlantılar kurulmuş, kendi içerisinde bağlantılı olan kavramlardan yola çıkılarak veriler anlamlandırılmaya çalışılmıştır.

Uygulama Süreci

Araştırmacılar ve öğrenciler arasında işbirlikli çalışmayı ve sosyal ağ oluşturmayı sağlayan etkileşimli bir platform olan Edmodo'nun kullanımı planlanmıştır. Edmodo'nun kullanımı sağlanarak yabancı dil öğrenme süreçlerindeki etkisini incelemek bu uygulamanın amacıdır. Bu amaç doğrultusunda Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, TÖMER'de 2020-2021 Akademik Yılı'nda Türkçe öğrenen B1 kuru öğrencilerinin devam eden B2 ve C1 kurları da dahil olmak üzere 18 hafta boyunca ders dışı etkinlikler Edmodo üzerinden yürütülmüştür. Haftada iki gün, öğrencilerle içerik paylaşımı ve içerikler ile ilgili tartışma şeklinde yürütülmüştür.

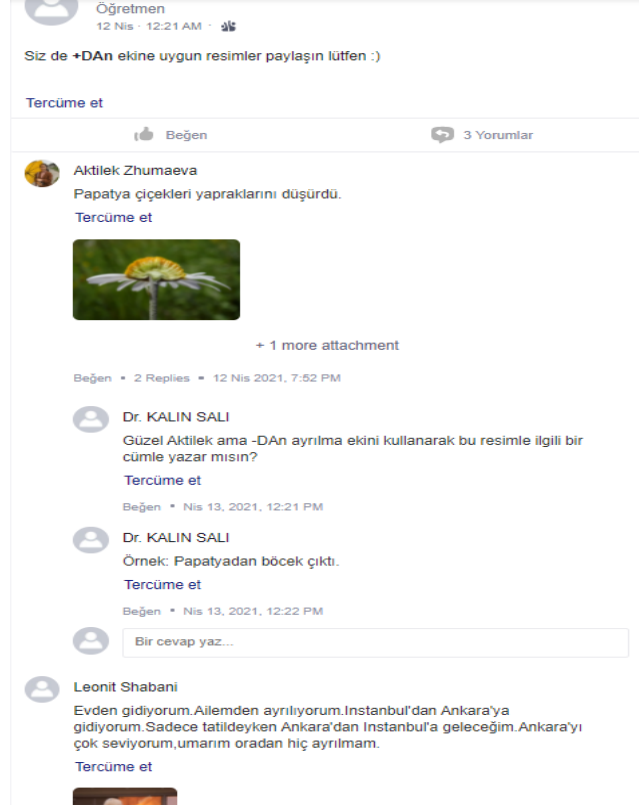
İçerik sunumunda; araştırmacılar tarafından etkinlikler için dil bilgisi yapıları, söz varlığı, yazım kuralları gibi içerik başlıkları belirlenmiştir. Daha sonra bu başlığa ait açıklamalı metin, görsel materyal, tartışma soruları, örnek uygulamalar ve öğrencilerden istenecek görevlere karar verilmiştir. İçerikler yalnızca araştırmacılar tarafından oluşturulmamış her bir öğrenciden yazma, konuşma becerilerine dayalı olarak içerik üretmeleri ve paylaşımları istenmiştir. Paylaşımlar belirli bir formatta olmayıp çeşitli dosya, fotoğraf, video ve bağlantı yükleme biçiminde sunulmuş; öğrencilere de depolama ve paylaşma olanağı sunularak eğitim süreçlerini ders dışında da sürdürmeleri sağlanmaya çalışılmıştır. Şekil 1'de Edmodo üzerinden gerçekleştirilen içerik sunumuna ait ekran görüntüsü sunulmuştur.

Şekil 1. İçerik sunumu ile ilgili örnek ekran görüntüsü

Tartışma sürecinde, ilgili günün paylaşımlar üzerine Edmodo üzerinden öğrencilere çeşitli sorular yöneltilmiştir. Öğrenciler bu soruları diğer içerik paylaşım gününe kadar istedikleri zaman cevaplamışlardır. Bu süreçte verilen cevaplarda bulunan Türkçe yazım hataları hem araştırmacılar hem de diğer öğrenciler tarafından düzeltilerek anlık dönütler verilmiştir. Öğrenciler birbirlerinin cevaplarını da değerlendirip karşılıklı paylaşımında bulunarak hem kendi dilsel süreçlerini hem de arkadaşlarının öğrenme süreçlerini etkilemişlerdir. Kimi etkinliklerde öğrenciler de süreç içerisinde paylaşımlarla ilgili

hem araştırmacılara hem de diğer öğrencilere yeni sorular üreterek süreci çok yönlü olarak geliştirmişlerdir. Şekil 2’te Edmodo üzerinden gerçekleştirilen tartışma sürecine ait ekran görüntüsü sunulmuştur.

Şekil 2. Tartışma sorusu ve öğrenci yanıtlarından örnek ekran görüntüsü

BULGULAR

Bu çalışma kapsamında 18 haftalık bir süreçte Edmodo ortamı üzerinden desteklenen uzaktan eğitim ile yabancı dil olarak Türkçe öğretim süreci derinlemesine incelenmiştir. Öğrencilerin sosyal ağ destekli öğrenme deneyimlerine ilişkin veriler katılımcılarla yapılan görüşmelerden ve sürece öğretim elemanı olarak katılan araştırmacı gözlemlerinden elde edilmiştir. Aşağıda araştırma sorularına ait bulgu ve yorumlar sırasıyla sunulmuştur.

Edmodo Kullanımının Öğrencilerin Yabancı Dil Olarak Türkçe Dil Gelişimleri Üzerindeki Etkilerine İlişkin Bulgular

Bu kapsamda katılımcı görüşleri, Edmodo kullanımının “yeni kelime öğrenmeye, yazma becerilerine, yazma kaygılarını azaltmaya ve dilbilgisi öğrenmeye etkileri” şeklinde dört alt tema altında incelenmiştir. Bu doğrultuda katılımcılar genel olarak Edmodo kullanımının Türkçe öğrenmede çok

yararlı ve yardımcı bir uygulama olduğunu ve eğlenerek sürece katıldıklarını ifade etmişlerdir. Örnek bir katılımcı görüşlerinden şu şekildedir:

“Gayet iyi ve güzel etkinlik olurdu ve eğlenerek cevaplardık. Edmodo’da etkinlerinde gayet memnunum ve iyi şekilde ilerlemek ve geliştirmek için fevkalade diye öneriyorum.” (K3)

Gözlem öğrencilerin B1 kuruna başlayacakları hafta her birinin bağımsız olarak oluşturduğu metinlerin öğrencilerden toplanması ve deşifresiyle başlamıştır. Öğrencilerin B1 kuruna kadar öğrenmeleri gereken dört temel beceri ile ilgili kazanımları, dil bilgisi kazanımları ÇOMÜ TÖMER’de kullanılan ders kitaplarının analiziyle tespit edilmiştir. Öğrencilerin B1 kuruna kadarki kazanımlarını kullanarak bir metin oluşturmaları istenmiştir. Öğrencilerden toplanan metinler içerik analizi yapılarak deşifre edilmiş ve öğrencilerin ortak olarak en fazla problem yaşadıkları dil yapıları, kelime hazineleri, yazma becerisine yönelik tutumları belirlenmeye çalışılmıştır. Bu incelemenin sonunda öğrencilerin özellikle isim hal eklerinin kullanım yerleriyle ilgili problem yaşadıkları görülmüş ve Edmodo’daki ilk uygulama hal eklerini görseller yardımıyla da anlatan kısa bir açıklama dosyasının paylaşımıyla başlamıştır. Açıklamanın ardından örnek kullanımlar verilmiş ve öğrencilerden de benzer ifadeler üretmeleri istenmiştir. Öğrencilere aynı zamanda birbirlerinin yazdıklarını da incelemeleri ve arkadaşlarında fark ettikleri kullanım yanlışlarıyla ilgili yorum yapmaları doğrultusunda görev verilmiştir. İlk paylaşımın ardından öğrenci paylaşımları ve yorumları gözlenmiştir. İlk haftanın ikinci paylaşımı öğrencilerin hatalarına göre şekillenmiş; hal eklerinin kullanımıyla ilgili farkındalığın artırılması için her paylaşım gününde tek bir hal ekine yer vermeye ve farkındalık oluşturmaya yönelik içerikler hazırlanmıştır. Her isim hal eki için ayrı bir paylaşım günü ayrıldığında öğrencilerin bu dil yapılarını daha iyi kavradıkları gözlemlenmiştir. Ancak Türkçedeki bulunma (+DA) ve yönelme +(y)A hal eklerini karşılayan ayrı birer yapı bulunmayan dilleri konuşan öğrencilerin bu iki hal ekinin kullanım yerlerinin kavraması diğerlerine göre daha uzun zaman almıştır.

Edmodo kullanımının yeni kelime öğrenmeye etkileri, alt teması kapsamında katılımcılar kelime öğrenmede iyi bir etkisi olduğunu, diğer öğrenenler tarafından yapılan yorumların ve paylaşılan etkinliklerin kelime öğrenmede yararlı olduğunu, resim paylaşımları ve bu resimler üzerine yapılan yazma etkinliklerinin yine kelime öğrenmede oldukça yararlı olduğunu ifade etmişlerdir. Bu konu ile ilgili katılımcıların belirttiği görüşlerden bazıları şu şekildedir:

“Arkadaşlar tarafından ve Edmodo’ya paylaşılan etkinlikler ve yorumlarla yeni kelimeler öğrenebiliyorum.” (K3)

“Evet, yeni kelimeler keşfettim.” (K4)

“Yüzde yüz faydalı olduğunu düşünüyorum.” (K6)

Konu ile ilgili yapılan gözlemlerde öğrencilerin kelime bilgisini desteklemek ve yeni kelimeler kazanmalarına yardımcı olabilmek adına yazılı ve görsel içerikler paylaşılmış; paylaşılan içerikte yer

alan yeni kelimelerle anlamlı cümleler, paragraflar üretmeleri istenmiştir. Örneğin öğrencilerin hal eklerini kavraması için fotoğraf paylaşımı yapılmış ve öğrencilerden fotoğrafta görülen nesnelere, varlıkları sıfatlar kullanarak detaylı anlatmaları istenmiştir. Ardından kendilerinden de buna benzer fotoğraflar paylaşmaları talep edilmiştir. Bu kısımda öğrencilerin kelime bilgilerini geliştirmek için sözcük türlerine göre kelime kullanımı ve kelime öğrenimiyle ilgili yaptıkları pratiklerin ifade biçimlerini geliştirdiği gözlenmiştir.

Edmodo kullanımının Türkçe dil gelişimine etkisi kapsamında ikinci alt tema olan “yazma becerilerine etkisi” konusunda katılımcılar Edmodo’nun yazma becerilerini geliştirdiğine, bu konuda Edmodo üzerinden paylaşılan kelime listeleriyle cümle oluşturma etkinliklerinin çok etkili olduğuna, yazılanların başkaları ile paylaşılabilmesinin ve böylece yapılan yanlışların görülebilmesinin yazma becerilerini geliştirmede oldukça yararlı olduğuna ilişkin olumlu yorumlar yapmışlardır. Bu konudaki örnek görüşlerden bazıları şu şekildedir:

“Yazmamızı Edmodo kullanarak çok geliştirdik. Örneğin haftada öğretmenimiz bizden verdiği kelimelerden cümle oluşturmamız ister, böyle yaparak Türkçemizi geliştirdik.” (K1)

“Evet yazmamı geliştirdi. Edmodo sayesinde yazdıklarımı başkaları ile paylaşma şansım oldu. Yanlışlarımı gördüm.” (K4)

Edmodo kullanımının Türkçe dil gelişimine etkisi kapsamında üçüncü alt tema “yazma kaygılarını azaltmaya etkisi” şeklinde belirlenmiştir. Bu konuda çoğunlukla katılımcılar Edmodo kullanarak yapılan etkinliklerin yazma kaygılarını azaltmada yararlı olduğunu belirtirken az sayıda da olsa yazma kaygılarını azaltmada etkisinin olmadığını ve yazma kaygılarının devam ettiğini belirten görüşler de bulunmaktadır. Yapılan görüşlerden bazıları şu şekildedir:

“Edmodo’da yazma etkinliklerinden alıştık, hikâye yazarken yaratıcılığımızı geliştirdi” (K1)

“Edmodo çok faydalı çünkü farklı konular için çok yazabilirsin” (K2)

“Yazma kaygılarım azaldı. Çünkü her gün yeni yazılar yazdıkça kendime güvenim arttı.” (K4)

“Yazma kaygılarım her zaman benim için hiç azaltmadı.” (K7)

Öğrencilerin eleştirel düşünme yetilerini geliştirmek için yazma etkinlikleri paylaşılmış fakat ilk metin yazma etkinliği paylaşımının ardından yalnızca bir öğrenci; ikinci paylaşımın ardından iki öğrenci metin üretmiştir. Öğrencilerin cümle oluşturma etkinliklerinde ya da birkaç cümlelik paragraflar oluşturulması gereken etkinliklerde daha fazla katılım sağladığı; daha uzun metinler oluşturmaları gerektiğinde yazmadan kaçındıkları ve bu konuda kaygı duydukları gözlenmiştir. Dolayısıyla yazma etkinliklerinde değerlendirilme kaygısından uzaklaştırabilen, sosyalleşirken metin üretebilecekleri etkinlikler oluşturulmuştur. Birbirleriyle fotoğraflar, görseller paylaşmaları ve bu paylaşımlardaki durumla, ortamla, konuyla ilgili arkadaşlarını bilgilendirmeleri, açıklama yapmaları istenmiştir;

özdeyişler paylaşarak içerikle ilgili hikayeler oluşturmaları ve yine birbirlerinin yazdıklarında gördükleri kullanım yanlışlarını fark etmeye çalışmaları istenmiştir. Bunun sonunda katılımın arttığı gözlenmiştir.

Edmodo kullanımının Türkçe dil gelişimine etkisi kapsamında son olarak “dil bilgisi öğrenmeye etkileri” alt teması kapsamında görüşler incelenmiştir. Bu doğrultuda katılımcılar Edmodo üzerinden gerçekleştirilen etkinliklerin dil bilgisini öğrenmede yararlı olduğuna ilişkin olumlu görüşler belirtmiştir. Bunlara örnek olarak şu ifadeler yer verilebilir:

“Evet, her hafta Edmodo'ya dil bilgisi ile ilgili etkinlikler yüklenilir. Ondan sonra kendimiz cümleler yazarak anlamamızı daha artırdı.” (K1)

“Tabi ki katkı sağladı. Çünkü arkadaşlarımın dilbilgisi yanlışlarını görmek ve düzeltmek beni de geliştirdi. Aynı zamanda kendi yanlışlarımı da görmek fırsatım oldu.” (K4)

“Evet çok katkı sağladı çünkü hatalarım hemen bakabilirim.” (K8)

Edmodo Kullanımının Uzaktan Eğitim Sürecine Etkisine İlişkin Bulgular

Bu doğrultuda katılımcıların tamamı olumlu görüş belirtmişler ve uzaktan eğitim sürecinde yaşayabilecekleri bazı sınırlılıkların üstesinden Edmodo sayesinde gelebildiklerini ifade etmişlerdir. En önemlisi uzaktan eğitim sürecinde diğer öğrenenler ile iletişimlerini Edmodo ile gerçekleştirebildiklerini, böylece dil ile ilgili birbirlerinin hatalarını düzeltebildiklerini ve daha iyi öğrenebildiklerini, derslere ek olarak daha fazla etkinlik yapma fırsatlarının olduğunu, bu konuda eğlenceli ve yararlı bir uygulama olduğunu belirtmişlerdir. Bu konu ile ilgili katılımcıların belirttiği görüşlerden bazıları şu şekildedir:

“Uzaktan eğitimde o gibi uygulamaya ihtiyacımız vardı, başka arkadaşların hatalarını düzeltmesi fırsatlarından faydalandık.” (K1)

“Edmodo sayesinde farklı kıtalardan ve farklı ülkelerden arkadaşlarım ile uzaktan bir şekilde bir arada olma şansını elde ettik. Bu sayede hem birbirimizle iyi iletişim kurduk hem de birbirimizi geliştirdik.” (K4)

“Uzaktan eğitim sürecinde extra etkinlik olarak baya verimliydi ve takıldığımız soruları arkadaşların yorumladığı cevaplardan öğrenirdik.” (K3)

“Edmodo sayesinde hem kendi ülkemden hem de Türkiye'de uzaktan eğitim almak benim eğitim sürecinden uzaklaşmamı engelledi. Eğer edmodo olmasaydı derslerimden geri kalacaktım.” (K4)

“Edmodo ile pratik yapma için en etkili ve verimli program diye düşünüyorum.” (K3)

Edmodo'nun Sınırlılıklarına ya da Üstün Yönlerine İlişkin Bulgular

Bu kapsamda genel olarak Edmodo kullanımının katılımcılar için olumlu ve olumsuz yanları, kullanım zorlukları ve varsa başka sosyal ağ önerileri belirlenmeye çalışılmıştır. Katılımcıların büyük çoğunluğu Edmodo kullanımının zor olmadığı, diğer öğrenenler ile birlikte çalışabilme olanağı sunmasının yararlı olduğu, sınavlara da Edmodo üzerindeki etkinliklerden çalışabildikleri, uzaktan eğitimde katkı sağladığı, farklı materyaller paylaşabildikleri, arkadaşları ile düşüncelerini paylaşabildikleri ve böylece yanlışlarını da görebilme şanslarının olduğu, hata yapmayı azaltabildikleri şeklinde olumlu görüşler belirtirken çok az bir kısmı da Edmodo kullanımının zor olmadığını ancak internetsiz uygulamaya girilememesini ve şifre istenmesini Edmodo'nun olumsuz özellikleri olarak ifade etmişlerdir. Bununla birlikte farklı sosyal ağ önerileri sorulduğunda katılımcılardan sadece biri Microsoft Teams uygulamasının yeterli olabileceğini belirtirken biri de Edmodo yanında Dashboard ya da Padlet uygulamalarının da yararlı olabileceğini ifade etmiştir. Edmodo'nun üstünlükleri ve sınırlılıklarına ilişkin katılımcıların belirttiği görüşlerden bazıları şu şekildedir:

"...Edmodo'yu kullanmak zor değil. Çok kolay." (K7)

"Evet biraz zordu. Uygulamanın şifresini sürekli hatırlamak zorunda olmak beni biraz zorladı." (K4)

"Benim için sadece avantajlar gördüm, yani Türkçemiz genel olarak gelişmiş ve sınavlar için de Edmodo'da hazırlık yaptık." (K1)

"Avantajları: Arkadaşların ile bir arada öğrenmek, Uzaktan eğitim olanağı sağlaması, Farklı materyaller paylaşabilmek, Arkadaşların ile düşüncelerini paylaşabileceğin açık bir platform özelliği taşıması, Yanlışlarını görebilme fırsatı. Dezavantaj: İnternetsiz girilememesi, Şifre istemesi" (K4)

SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

Bu çalışmada uzaktan eğitim ile yabancı dil olarak Türkçe öğretim süreci, eğitsel bir sosyal ağ olan Edmodo ortamı ile desteklenmiş ve hem bu sürecin uygulanabilirliği hem de sürece ilişkin öğrenci görüşleri incelenmiştir. Bu bağlamda Türkiye'de bir devlet üniversitesindeki, Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi'nde kayıtlı farklı ülkelerden 8 öğrenci, 18 haftalık bir süreçte öncelikle uzaktan eğitim ile gerçekleştirilen Türkçe öğretim derslerini Microsoft Teams sistemi üzerinden çevrimiçi olarak almış, sonrasında dersleri desteklemek amacıyla Edmodo üzerinden gerçekleştirilen etkinliklere katılmışlardır. Bu süreç araştırmacılar tarafından gözlenmiş ve sürecin sonunda da sürece ilişkin öğrencilerin görüşleri alınmıştır.

Araştırmanın sonunda Edmodo kullanımının Türkçe dil gelişimleri üzerindeki etkisine ilişkin öğrenci görüşleri, "yeni kelime öğrenmeye, yazma becerilerine, yazma kaygılarını azaltmaya ve

dilbilgisi öğrenmeye etkileri” şeklinde dört alt tema altında incelenmiştir. Bu doğrultuda öğrenciler ders dışı etkinlik olarak Edmodo kullanımının Türkçe öğrenmelerine katkısı olduğunu ve bu sürece eğlenerek katıldıklarını ifade etmişlerdir. Yapılan yazılı ve görsel paylaşımların, bunlara yapılan yorumların yeni kelimeler öğrenmelerini kolaylaştırdığını, yanlışların daha kolay fark edilebildiğini ve yine yanlışların anlık olarak öğretmen ve diğer öğrenenler tarafından düzeltilmesinin yazma becerilerini geliştirdiğini, dil bilgisini öğrenmede yararlı olduğunu ifade etmişlerdir. Edmodo ile destekleyerek yabancı dil olarak Türkçe öğretimini ele alan ve bu sürece ilişkin hem öğretim elemanı hem öğrenci görüşlerini toplayan bir diğer çalışma da Karatay, Karabuğa, ve İpek (2018) tarafından gerçekleştirilmiştir ve çalışma sonuçları bu çalışma ile benzerlik göstermektedir. Çalışma sonunda öğrencilerin, Edmodo kullanımına ilişkin dil becerilerini geliştirdiği, yeni kelimeleri, dil bilgisi kurallarını öğrenmede yararlı olduğu gibi olumlu görüşleri olmuştur. Edmodo kullanımını dil eğitimi sürecinde kullanan ve öğrenci görüşlerini inceleyen başka çalışmaların sonuçlarında da bu çalışma ile benzer şekilde Edmodo kullanımına ilişkin öğrencilerin olumlu görüşler belirttiği ifade edilmektedir (Fithriani, 2021; Etfita, 2019; Erdemir ve Ekşi-Yangın, 2019; Al-Kathiri, 2015; Ma’azi ve Janfeshan, 2018; Sumardi ve Muamaroh, 2020; Alsmari, 2019; Gabrina ve Rahmawati, 2019; Nami, 2020; Insani, Suherdi, ve Gustine, 2018).

Edmodo’nun Türkçe öğrenme sürecine etkisi incelenirken özellikle öğrencilerin yazma kaygılarına etkisi de bu çalışma kapsamında ele alınmıştır. Çünkü yeni bir dil öğrenme sürecinde hem yazma becerisinin daha karmaşık ve eleştirel düşünmeyle gerçekleştirilen bir üretim süreci olması hem de öğrencilerin yazdıklarının değerlendirileceği düşüncesi öğrencilerde kaygı oluşumuna sebep olabilmektedir (Aydın ve Zengin, 2008; Yaman, 2010; Özbay ve Zorbaz 2011; Tiryaki, 2013; Daly ve Wilson 1983’ten aktaran Özbay ve Zorbaz, 2011, s.34). Bu nedenle dil öğrenme sürecinde bu kaygıyı azaltacak etkinlikler tasarlamak öğrenciler için önemli bir adım olacaktır. Araştırmacılar bu konuda teknoloji desteğinin önemine vurgu yapmakta ve yabancı dil öğretimi için teknolojik gelişmelerin eğitim hizmetinde kullanıldığında, öğrenenin özdenetimini sağlayabildiğini, daha öğrenen merkezli bir öğretim gerçekleştiğini böylece öğrenmeye ket vuracak “kaygı” duygusunun ortadan kalkabildiğini ifade etmektedir. Aynı zamanda teknoloji desteği ile öğretim sürecinin daha eğlenceli ve monotonluktan uzak olması, sınıf ortamı dışında öğrenenlerin isteyerek ve güdülenmiş bir biçimde bir araya gelebilmesi, her bir öğrenenin hızlı dönüt alabilmesi de kaygıyı azaltmada etkili olabilir (Karatay, 2007; Maden, Dinçel ve Maden, 2015; Memiş, 2018; Birinci, 2020). Bu çalışma kapsamında da Edmodo ile daha eğlenceli, öğrencilerin ders dışında da ilgiyle katılıp daha fazla pratik yapabilecekleri ve yazma becerilerine anında dönüt alabilecekleri bir süreç geliştirilmeye çalışılmış ve böylece yazma kaygılarının da azaltılabileceği düşünülmüştür. Bu konuda katılımcıların çoğunluğu Edmodo kullanarak yapılan etkinliklerin yazma kaygılarını azaltmada yararlı olduğunu belirtmiştir. Bununla birlikte az sayıda da olsa yazma kaygılarını azaltmada etkisinin olmadığını ve yazma kaygılarının devam ettiğini belirten görüşler de bulunmaktadır. Dolayısıyla yazma kaygısını azaltmak için sosyal ağ kullanarak, özellikle Edmodo kullanarak,

etkililiğini ve öğrencilerin görüşlerini inceleyen daha fazla çalışma yapılması, yazma kaygısını azaltmada etkili öneriler verebilmek adına önemli olacaktır.

Çalışmada yabancı dil olarak Türkçe öğrenen üniversite öğrencilerinin bu süreci uzaktan eğitim ile geçirmesi ve sürecin Edmodo ile desteklenmesi nedeniyle, bu çalışma bulgularının uzaktan eğitim ile dil öğretim süreçlerinde sosyal ağların önemi konusunda da önemli olabileceği düşünülmektedir. Bu konuda öğrencilerin olumlu ya da olumsuz görüşleri sorulduğunda öğrenciler olumlu görüş belirtmişler ve uzaktan eğitim sürecinde yaşayabilecekleri bazı sınırlılıkların üstesinden Edmodo sayesinde gelebildiklerini ifade etmişlerdir. Uzaktan eğitim sürecinde iletişim kurmakta zorlanabilecekleri arkadaşları ile Edmodo üzerinden rahat ve güvenilir bir şekilde iletişime geçmişler, paylaşımlarda bulunmuşlar ve bu paylaşımlara birbirlerinin yaptıkları yorumlar ile dil öğrenme süreçlerinde etkili öğrenmeler gerçekleştirmişlerdir. Çalışmanın sonuçları, Edmodo'yu uzaktan eğitim sürecinde kullanan ve hem etkililiğine hem de öğrenci görüşlerini inceleyen başka çalışmalar ile de benzerlik göstermektedir (Thien vd., 2013; Alexander, 2021; Faridah ve Suhandi, 2021). Alexander (2021) yaptığı çalışma sonunda öğrencilerden Edmodo kullanımına ilişkin olumlu geri bildirimler aldıklarını, özellikle ilk defa uzaktan eğitim sürecine katılacaklar için Edmodo'nun iyi bir tercih olabileceğini çünkü öğrencilerin aşına oldukları Facebook gibi sosyal ağ araçlarına benzerlik göstermesinin kullanım kolaylığı sağladığını ifade etmiştir. Thien ve diğerleri (2013) de benzer şekilde Edmodo kullanımına ilişkin öğrencilerin olumlu tutum sergilediklerini ve öğrencilerin ilgilerinin bu süreçte oldukça yüksek olduğunu belirtmişlerdir. Bununla birlikte Faridah ve Suhandi (2021) COVID-19 pandemisi ile birlikte zorunlu olarak 9-11 yaş grubu ile uzaktan eğitim sürecini yürütmüş ve bu süreçte Edmodo ortamını kullanmıştır. 10 öğrenci ile gerçekleştirdikleri çalışma süresince bir sorun yaşanmamasına rağmen çalışma sonunda 10 öğrenciden 7'sinin Edmodo ortamından çok memnun oldukları ancak 3 öğrencinin Edmodo kullanımının zor ve karışık geldiğine ilişkin görüş belirttikleri ifade edilmiştir. Dere, Avcı ve Yalçınalp (2016) de küçük yaş öğrenci grubuyla Edmodo kullanımına ilişkin çalışma yapmış ancak uzaktan eğitim ile değil yüz yüze eğitime destek amaçlı Edmodo'yu kullanmışlardır ve sürece ilişkin öğrencilerin olumlu görüşleri olmuştur. Dolayısıyla öğrencilerin uzaktan eğitim sürecine hazır olmaları, kendi öğrenme sorumluluklarını almaları, kullanılan ortamlara aşına olmaları da memnuniyet düzeylerini etkileyebilir. Harmanlanmış öğrenme sürecini yürüten, özellikle COVID-19 pandemisi ile zorunlu olarak harmanlanmış öğrenme sürecine geçen ve bu süreçleri Edmodo ile destekleyen çalışmalar da bulunmaktadır. Bu çalışmalarda da online eğitim süreçlerinin Edmodo üzerinden yapılmasının süreci kolaylaştırdığına ilişkin öğrencilerin olumlu görüş sundukları ifade edilmiştir (Halil, 2020; Sefriani vd., 2021; Dewi, 2014).

Araştırma kapsamında eğitim sürecinde sosyal ağ olarak Edmodo kullanımına ilişkin olumlu ya da olumsuz görüşler, kullanım zorlukları ve varsa başka sosyal ağ önerileri belirlenmeye çalışılmıştır. Katılımcıların büyük çoğunluğu Edmodo kullanımının zor olmadığı, diğer öğrenenler ile birlikte

çalışabilme olanağı sunmasının yararlı olduğu, sınavlara da Edmodo üzerindeki etkinliklerden çalışabildikleri, uzaktan eğitimde katkı sağladığı, farklı materyaller paylaşabildikleri, arkadaşları ile düşüncelerini paylaşabildikleri ve böylece yanlışlarını da görebilme şanslarının olduğu, hata yapmayı azaltabildikleri şeklinde olumlu görüşler belirtmişlerdir. Yapılan diğer çalışmalarda da benzer şekilde çoğunlukla öğrencilerin olumlu görüşler belirttiği ifade edilmektedir (Alqahtani, 2019; Hamutoğlu ve Kıyıcı, 2017; Ryane ve El faddouli, 2020; Oyelere, Paliktzoglou ve Suhonen, 2016; Karatay, Karabuğa, ve İpek, 2018). Bununla birlikte Edmodo'nun sınırlılıklarına da değinen, bu konuda öğrenci görüşlerini sunan bazı çalışmalar mevcuttur. Örneğin Karatay, Karabuğa, ve İpek (2018) çevrimdışı çalışmaya imkan tanımaması, anlık sohbet özelliğine sahip olmaması gibi bazı sınırlılıklarından bahsetmiş, Asfar ve Asfar (2021) ile Mokhtar (2016) ise Edmodo'nun en büyük sınırlılığının eş zamanlı yüz yüze iletişim kurulamaması olduğunu ve öğrencilerin bu konuda başka ortamlara gereksinim duyduklarını ifade etmişlerdir. Bu araştırma kapsamında da Edmodo ortamına ilişkin sınırlılıklar sorulmuş ve öğrencilerin çok az bir kısmı internetsiz girilememesini ve şifre istemesini olumsuz ve zor özellikleri olarak ifade etmişlerdir. Yüz yüze iletişim kurulamamasına ilişkin bir görüş sunulmamasının nedeni ise bu araştırma sürecinde öğrencilerin Microsoft Teams üzerinden eş zamanlı derslere katılmaları; Edmodo'nun da ders dışı etkinlikler amacı ile kullanılması olabilir. Dolayısıyla Edmodo'nun tamamen bir öğrenme ortamı olarak kullanılmamasının önündeki en büyük engelin eş zamanlı, görüntülü iletişim olanağı sunmaması ve bu konuda başka araçlara gereksinim duyulması olarak görülebilir.

Sonuç olarak bu çalışma kapsamında uzaktan eğitim ile yabancı dil olarak Türkçe öğretim süreci Edmodo ortamı ile desteklenmiş, yapılan gözlem ve görüşmeler sonucunda da Edmodo'nun uzaktan eğitim ile dil öğretim süreçlerine katkı sağlayabileceği, öğrencilerin de bu konuda olumlu görüşlere sahip oldukları ifade edilebilir.

Araştırmadan çıkan sonuçlar doğrultusunda aşağıdaki öneriler getirilmiştir:

- Bu çalışma kapsamında katılımcı sayısının az olması bu araştırmanın bir sınırlılığı olarak görülebilir. Dolayısıyla bu konuda daha fazla katılımcının yer aldığı çalışmalar yapılarak daha fazla öğrenci ve öğretmen görüşüne ulaşılması ile bulgular desteklenebilir.
- Edmodo'nun yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanımına ilişkin henüz az sayıda çalışma bulunmaktadır. Edmodo kullanımının Türkçe dil öğretim süreçlerine etkililiğine ilişkin nitel ve nicel araştırmalar yapılması önerilebilir.
- Edmodo kullanımının, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde farklı dil becerilerine (okuma, yazma, konuşma, dinleme) etkisi araştırılabilir.
- Bu çalışmada Edmodo kullanımının özellikle yazma kaygısına etkisine ilişkin öğrenci görüşleri toplanmıştır. Diğer kaygı durumlarına etkisini inceleyen araştırmalar yapılması önerilebilir.

- Uzaktan eğitim ile sürdürülen dil öğretim süreçlerinde yaşanabilecek iletişim sorunlarının üstesinden gelebilmek adına farklı sosyal ağ araçlarının da etkililiğine ilişkin ya da öğretmen ve öğrenci memnuniyetine ilişkin daha fazla araştırma yapılması önerilebilir. Böylece öğretmenlerin sağlam temellere dayalı öğretim tasarımı yapmaları sağlanabilir.

KAYNAKÇA

- Akay, C., ve Uzun N. B. (2018). Yabancı dil olarak Türkçenin öğrenme sürecinde dil becerileri açısından duyulan kaygı. *Turkish Studies*, 13(19), 1-20.
- Alexander, J. (2021). The effectiveness of edmodo as online learning platform for high school students. *IALLTEACH (Issues In Applied Linguistics & Language Teaching)*, 3(1), 1-9.
- Ali, Z. (2015). A case study of tertiary students' experiences using edmodo in language learning. *The International Journal of Language Education and Applied Linguistics (IJLEAL)*, 2, 39-48.
- Alqahtani, A. S. (2019). The se of edmodo: Its impact on learning and students' attitudes toward it. *Journal of Information Technology Education: Research*, 18, 319-330.
- Al-Kathiri, F. (2015) Beyond the classroom walls: Edmodo in Saudi secondary school EFL instruction, attitudes and challenges. *English Language Teaching*, 8, 189-204.
- Altunkaya, H. ve Ayrancı, B. (2020). The use of edmodo in academic writing education. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 16(1), 89-103.
- Asfar, A. M. I. T. ve Asfar, A. M. I. A. (2021). The effectiveness of distance learning through edmodo and video conferencing jitsi meet. *Journal of Physics: Conference Series*, 1760, 012040.
- Ay, S. (2014). Yabancı dil öğretiminde bireysel farklılıklar kavramına genel bir bakış. *Dil Dergisi*, 163, 5-18
- Aydın, S. ve Zengin, B. (2008). Yabancı dil öğreniminde kaygı: bir literatür özeti. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 4(1), 81-94.
- Barın, E. (2004). Yabancılar Türkçe öğretiminde ilkeler. *Türkiyat Araştırmaları*, 1(19), 24-26.
- Cheng, Y. S., Horwitz, E. K. ve Shallert, D. L. (1999). Language anxiety: Differentiating writing and speaking components. *Language Learning*, 49, 417- 446.
- Creswell, J. W. (2007). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches (2nd ed.)*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Çangal, Ö. (2020) Yabancılar Türkçe öğretiminde sosyal medya kullanımının yazma becerisine etkisine yönelik öğrenci görüşleri. *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi, (2020 Sonbahar Özel Sayı I/II)*, 52-61.
- Demirel, Ö. (2002). *Türkçe öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Dere, E., Yücel, Ü. A. ve Yalçınalp, S. (2016). İlköğretim öğrencilerinin eğitsel bir çevrimiçi sosyal öğrenme ortamı olan Edmodo'ya ilişkin görüşleri. *Elementary Education Online*, 15(3), 804-819.
- Dewi, F. (2014). Edmodo: A social learning platform for blended learning class in higher education. *Research in Education Technology, Pedagogy & Technology*, 8 (1), 1-11.

- Erdemir, N. ve Yangın Ekşi, G. (2019). The perceptions of student teachers about using an online learning environment 'Edmodo' in a 'Flipped Classroom'. *SDU International Journal of Educational Studies*, 6(2), 174-186.
- Etfita, F. (2019). Students' perspective on the use of edmodo as an assessment tool. *J-SHMIC : Journal of English for Academic*, 6(1), 18-25.
- Faridah, H. ve Suhandi, A. (2021). The implementation of edmodo-based digital education application for elementary school students' learning interests during the covid-19 pandemic. *International Conference on Elementary Education*, 3(1), 327-333.
- Fithriani, R. (2021). The adoption of edmodo in a hybrid EFL writing class: What do indonesian students and lecturers say?. *Asian EFL*, 28 (23), 38-60.
- Halil, N. I. (2020). The effectiveness of using edmodo as an online learning platform in covid-19. *Journal Penelitian Dan Pengkajian Ilmu Pendidikan: E-Saintika*, 4(3), 284-298.
- Hamutoğlu, N. B. ve Kıyıcı, M. (2017). Bir eğitsel sosyal ağ olarak Edmodo'nun yükseköğretimde kullanımına yönelik öğrenci görüşlerinin incelenmesi. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(2), 322-343.
- Horwitz, E. K., Horwitz, M. B. ve Cope, J. A. (1986). Foreign language classroom anxiety. *Modern Language Journal*, 70, 125-132.
- Horwitz, E. K. ve Young, D. J. (1991). *Language anxiety: From theory and research to classroom implications*. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice Hall.
- Kamil, M. L. ve Hiebert, E. H. (2005). *Teaching and learning vocabulary: Perspectives and persistent issues*. New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates Inc.
- Karatay, H., Karabuğa, H. ve İpek, O. (2018). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde Edmodo'nun kullanımı: Bir durum çalışması. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 6(4), 1064-1090.
- Karatay, H. (2007). Kelime öğretimi. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27(1), 141-153.
- Krashen, S. D. (1985). *Applications of psycholinguistic research to the classroom*. James, C. (Ed.), *Practical Applications of Research in Foreign Language Teaching*. Lincolnwood, IL: National Textbook Co.
- MacIntyre, P. D. ve Gardner, R. C. (1991). Investigating language class anxiety using the focused essay technique. *The Modern Language Journal*, 75 (3), 296-304.
- Maden, S., Dinçel, Ö. ve Maden, A. (2015). Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin yazma kaygıları. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 4(2), 748-769.
- Memiş, M. R. (2018). Kelime hazinesi ve yabancı dilde kelime öğretimi üzerine. *Turkish Studies*, 13(19), 1273-1289.
- Mokhtar, F. A. (2016). Recognizing possible limitations of e-learning through edmodo. *Proceeding of ICECRS*, (1 October), 243-252.
- Orakcı, Ş., Aktan, O. ve Toraman, Ç. (2019). Lise öğrencilerinin İngilizce özerklik algısı, kaygısı ve öz yeterlik inancı arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 9(11/18), 424-450.

- Oyelere, S. S., Paliktzoglou, V. ve Suhonen, J. (2016). M-learning in Nigerian higher education: An experimental study with Edmodo. *International Journal of social media and interactive learning environments*, 4(1), 43-62.
- Özbay M. ve Zorbaz, K. Z. (2011). Daly-Miller'in yazma kaygısı ölçeğinin Türkçeye uyarlanması. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(16), 33-48.
- Patton, M. Q. (2014). *Nitel araştırma ve değerlendirme yöntemleri (1. Basım)*. M. Bütün ve S. Beşir Demir (Çev. Edt.). Ankara: Pegem Akademi.
- Polatcan, F. (2018). *Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin iletişim kurma istekliliklerinin incelenmesi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Ryane, I. ve El faddouli, N. E. (2020). A case study of using Edmodo to enhance computer science learning for engineering students. *International Journal of Emerging Technologies in Learning (IJET)*, 15(3), 62-73.
- Sefriani, R., Sepriana, R., Wijaya, I., Radyuli, P. ve Menrisal, M. (2021). Blended learning with Edmodo: The effectiveness of statistical learning during the covid-19 pandemic. *International Journal of Evaluation and Research in Education (IJERE)*, 10(1), 293–299.
- Wallace, A. (2014). Social learning platforms and the flipped classroom. *International Journal of Information and Education Technology*, 4(4), 293-296.
- Thien, P. C., Le Van Phan, N. K. L., Tho, Q. T., Suhonen, J. ve Sutinen, E. (2013). Applying Edmodo to serve an online distance learning system for undergraduate students in Nong Lam University, Vietnam. *Proceedings of the IETEC'13 Conference, Ho Chi Minh City, Vietnam*.
- Tiryaki, E. N. (2013) Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yazma eğitimi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 1(1), 38-44.
- Trust, T. (2012). Professional learning networks designed for teacher learning. *Journal of Digital Learning in Teacher Education*, 28(4), 133-138.
- Yaman, H. (2010). Türk öğrencilerin yazma kaygısı. *International Online Journal of Educational Sciences*, 2 (1), 267-289.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yiğit, M. ve Kandemir, G. İ. (2020). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlere yönelik yazma kaygılarının çeşitli değişkenler bağlamında incelenmesi. Demirbulak, D. ve Yiğit, M. (Ed.), *Eğitim Bilimlerinde Akademik Çalışmalar içinde (ss. 169-193)*. Lyon: Livre de Lyon.